

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีจากความอนุเคราะห์ข้อมูลของบุคลากรฝ่ายต่างๆ คณะผู้จัดทำ จึงขอขอบคุณ บุคลากรฝ่ายอาคารและสถานที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา และว่าที่ ร.ต.พัฒพงษ์ คำใส ที่อำนวยความสะดวกในการสำรวจการใช้พลังงานไฟฟ้าในอาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ขอขอบคุณ ดร.ศันสนีย์ แสนศิริพันธ์ และดร.อรรรณ รุ่งทอง อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ให้คำปรึกษาในระหว่างการทำวิจัยนี้ตลอดจนคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยจนงานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดี ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรา อิทธิพงษ์ และอาจารย์ณรัช ลิ่ววรศิริกุล ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเป็นกรรมการสอบวิจัยนี้

ขอขอบคุณบุคคลในครอบครัวที่ให้ความกรุณาในการส่งเสียเลี้ยงดูตลอดทั้งเป็นกำลังใจที่สำคัญยิ่งในการศึกษาและกำลังใจจากน้องๆ ในสาขาที่ทำให้ผู้ทำวิจัยดำเนินการทุกอย่างมาได้จนถึงจุดนี้

คณะผู้จัดทำ
นายอนุศิษฐ์ บุญมี
นางสาวนฤมล หลายประเสริฐพร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
รายการตาราง	ง
รายการรูปประกอบ	จ
คำย่อและสัญลักษณ์	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของงานวิจัย	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
2. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
2.1 สถานการณ์การใช้พลังงานไฟฟ้าของประเทศไทย	3
2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและนโยบายการอนุรักษ์พลังงานของประเทศไทย	5
2.3 การใช้พลังงานในอาคารทั่วไป	9
2.4 การจัดการพลังงานในอาคาร	11
2.5 สรุปลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
3. วิธีดำเนินการวิจัย	19
3.1 การรวบรวมข้อมูลการใช้พลังงานไฟฟ้าและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	19
3.2 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการใช้พลังงานไฟฟ้าและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	19
3.3 สรุปผล ข้อเสนอแนะ และจัดทำรายงาน	20
3.4 แผนการดำเนินงานโครงการวิจัย	21
4. ผลการวิจัย	22
4.1 ลักษณะทั่วไปของอาคาร	22
4.2 ข้อมูลการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าต่างๆ	32
4.3 ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าของอาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเปรียบเทียบกับ ของทั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	37
4.4 ดัชนีการใช้พลังงานไฟฟ้าจำเพาะ (Specific Energy Consumption: SEC)	39
4.5 ดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพการใช้พลังงานไฟฟ้า (Energy Utilization Index: EUI)	41

สารบัญ (ต่อ)

4.6 วิเคราะห์สาเหตุและการใช้พลังงานไฟฟ้า	หน้า
4.7 แนวทางการแก้ไขและการเลือกมาตรการอนุรักษ์พลังงาน	๗
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	43
	43
	50
5.1 สรุปผลวิจัย	50
5.2 ข้อเสนอแนะ	50
บรรณานุกรม	51
ภาคผนวก	54
ภาคผนวก ก การคำนวณโหลดติดตั้ง	55
ภาคผนวก ข ค่าการใช้พลังงานไฟฟ้าจำเพาะและดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพการใช้พลังงานไฟฟ้า	59
ภาคผนวก ค การคำนวณค่าไฟฟ้า	64
ภาคผนวก ง การเปรียบเทียบปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้า	66
ภาคผนวก จ การแสดงอุณหภูมิเฉลี่ย (°C) ปี พ.ศ. 2555	68
	70

รายการตาราง

ตารางที่

- 2.1 ปริมาณพลังงานไฟฟ้าในประเทศไทย
- 2.2 สัดส่วนการใช้พลังงานและความร้อนในอาคารประเภทต่างๆ
- 2.3 สัดส่วนการใช้พลังงานไฟฟ้าในอาคารประเภทต่างๆ แบ่งตามระบบการใช้งาน
- 2.4 สมการที่ใช้วิเคราะห์ SEU
  - 4.1 การติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าระบบไฟฟ้าแสงสว่าง
  - 4.2 การติดตั้งอุปกรณ์ไฟฟ้าระบบปรับอากาศ
  - 4.3 ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าของอาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีปี พ.ศ. 2554-2556
  - 4.4 ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าภายในอาคาร
  - 4.5 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสมการที่ใช้วิเคราะห์ ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
  - 4.6 ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสมการที่ใช้วิเคราะห์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

รายการรูปประกอบ

รูปที่

- 2.1 ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าในประเทศไทย
- 2.2 การใช้พลังงานไฟฟ้าจำแนกตามเศรษฐกิจในแต่ละปี
- 2.3 สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของอาคาร
- 2.4 การส่องสว่าง General Lighting กับ การส่องสว่าง Task-ambient Lighting
- 4.1 อาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 4.2 อาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ภาพถ่ายดาวเทียม)
- 4.3 ผังอาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีบริเวณชั้น 1
- 4.4 ผังอาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีบริเวณชั้น 2
- 4.5 ผังอาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีบริเวณชั้น 3
- 4.6 ผังอาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีบริเวณชั้น 4
- 4.7 ผังอาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีบริเวณชั้น 5
- 4.8 ผังอาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีบริเวณชั้น A1-A2
- 4.9 ผังอาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีบริเวณชั้น B1-B2
- 4.10 สัดส่วนพื้นที่ใช้สอยของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเทียบกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- 4.11 พื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของอาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 4.12 สัดส่วนโหลดติดตั้งซึ่งมีผลต่อการใช้พลังงานไฟฟ้าในอาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าและค่าไฟฟ้าของอาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีปี พ.ศ. 2555
- 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าและค่าไฟฟ้าของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาปี พ.ศ. 2555
- 4.15 สัดส่วนของอาคารคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเทียบกับ ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าของทั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
- 4.16 ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าจำเพาะของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีปี พ.ศ. 2555
- 4.17 ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าจำเพาะของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาปี พ.ศ. 2555
- 4.18 การปรับตั้งอุณหภูมิให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมของระบบปรับอากาศ
- 4.19 การส่งเสริมให้ประหยัดพลังงานไฟฟ้าระบบไฟฟ้าแสงสว่าง
- 4.20 การส่งเสริมการประหยัดพลังงานไฟฟ้าในระบบลิฟต์

คำย่อและสัญลักษณ์

ชื่อย่อ		Abbreviation
cd	=	แคนเดลา (Candela)
fc	=	ฟุต (Foot)
kW	=	กิโลวัตต์ (Kilowatt)
kWh	=	กิโลวัตต์ชั่วโมง (Kilowatthour)
kVA	=	กิโลโวลต์แอมแปร์ (Kilovoltampere)
lm	=	ลูเมน (Lumen)
m ²	=	ตารางเมตร (Square Metre)
AEU	=	ปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้าจริง (Actual Electricity Utilization)
Btu/hr	=	บีทียู/ชั่วโมง (British Thermal Unit/hour)
°C	=	องศาเซลเซียส (Degree Celsius)
EUI	=	ดัชนีชี้วัดประสิทธิภาพการใช้พลังงาน (Energy Utilization Index)
KPI	=	ตัวชี้วัดระดับความสำเร็จของการดำเนินงาน (Key Performance Index)
Lux	=	ลักซ์ (Lux)
MJ/m ²	=	เมกะจูล/ตารางเมตร (Megajoule/Square Metre)
MJ/yr	=	เมกะจูล/ปี (Megajoule/year)
NA	=	ไม่มีข้อมูล (Not Available)
P	=	เบื้องต้น (Preliminary)
SEC	=	ค่าพลังงานจำเพาะ (Specific Energy Consumption)
SEC _E	=	ค่าพลังงานจำเพาะของไฟฟ้า (Specific Energy Consumption Electrical)
SEC _H	=	ค่าพลังงานจำเพาะของความร้อน (Specific Energy Consumption Heat)
SEU	=	ค่าปริมาณการใช้พลังงานมาตรฐาน (Standard Electricity Utilization)
W	=	วัตต์ (Watt)